

Рисунок 1 – Диаграмма соотношения MSE-TPE для данного эксперимента

На рис. 1 представлена диаграмма изменения $\sqrt{\Delta R}$ для перечисленных модификаций. В результате алгоритм Regularity SOM имеет оптимальное соотношение данных показателей, поскольку обладает минимальным значением $\sqrt{\Delta R}$.

ВЫВОДЫ

Сравнительный анализ величин погрешности аппроксимации и топографической ошибки упорядочивания нейронов среди различных алгоритмов СОК показал что, с помощью Density Tracking SOM была получена самая высокая точность аппроксимации, и понадобилось наименьшее количество циклов обучения карты выборкой, а Adaptive SOM определил минимум топографической ошибки. Однако для перечисленных модификаций, наряду с оптимальными значениями исследуемых параметров, характерна дилемма «регу-

лярность – точность». Результаты расчета наилучшего соотношения погрешности аппроксимации и топографической ошибки упорядочивания нейронов, показали, что карта, построенная с помощью Regularity SOM, обладает оптимальными суммарными показателями.

ПЕРЕЧЕНЬ ССЫЛОК

1. Josef Goppert, Wolfgang Rosenstiel Regularized SOM-Tranning: A solution to the Topology-Approximation Dilemma? Режим доступа: <http://citeseer.ist.psu.edu/422534.html>, свободный. – Загл. с экрана. – Англ.
2. Саймон Хайнин. Нейронные сети: полный курс, 2-е издание // Пер. с англ. М.: Издательский дом «Вильямс», 2006. – С. 1104.
3. J. J. Verbeek, N. Vlassis. The generative self-organizing map: a probabilistic generalization of Kohonen's SOM // Technical Report IAS-UVA-02-03 on European Symposium on Artificial Neural Networks 2003, Amsterdam. Доступный режим: <http://citeseer.ist.psu.edu/verbeek02generative.html>, свободный. – Загл. с экрана. – Англ.
4. Juha Vesanto, Johan Himberg. SOM Toolbox for Matlab5. Доступный режим: <http://www.cis.hut.fi/projects/somtoolbox/package/papers/techrep.zip>, свободный. – Загл. с экрана. – Англ.
5. Зиновьев А. Ю. Визуализация многомерных данных: Монография. Красноярск: ИПЦ КГТУ, 2000. – 168 с.
6. Amalendu Roy. A survey on data clustering using self-organizing maps. Доступный режим: <http://www.cs.ndsu.nodak.edu/~amroy/courses.html>, свободный. – Загл. с экрана. – Англ.
7. <http://www.ihes.fr/~zinovyev/vida/vidaexpert.htm>.

Надійшла 5.11.07

Розглядається проблема взаємовпливу регулярності та точності апроксимації сітки серед різних модифікацій власнеорганізованих карт Кохонена. Приводиться порівняльний аналіз даних модифікацій по кількості циклів навчання карти, похибкам квантування й топографічного впорядкування нейронів.

The interference problem of accuracy and regularity of the net among various self-organizing Kohonen's map modifications is considered. The comparative analysis of these modifications over the cycles amount of training map, errors of quantization and topographical neurons ordering is given.

УДК 004.3:004.6

О. Г. Руденко, А. В. Заец, Ю. Э. Ткач

УПРАВЛЕНИЕ НАГРУЗКОЙ В РАСПРЕДЕЛЕННОЙ КОМПЬЮТЕРНОЙ СИСТЕМЕ ПРИ ПОМОЩИ НЕЙРОННЫХ СЕТЕЙ

Разработка диспетчера распределенной компьютерной системы на основе нейронных сетей персептронного типа разрешила упростить процесс управления ресурсами распределенной компьютерной системы благодаря предложенной системе оценивания задач по критерию необходимых ресурсов. Использование нейронных сетей разрешает сократить время оценивания и повысить точность

оценки, которая разрешит более точно выбрать вычислительные ресурсы, на которые будет выполняться задача.

ВВЕДЕНИЕ

При построении распределенных компьютерных систем возникает проблема эффективного управления

ресурсами системи. Далі предложен способ управління ресурсами при помоці іскусствених нейронних сетей.

Целью роботи являється створення ефективного метода управління нагружкою в розподілених комп’ютерних системах.

1 РАСПРЕДЕЛЕННЫЕ КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ И ЗАДАЧИ БОЛЬШОЙ РАЗМЕРНОСТИ

Створення розподілених комп’ютерних систем дозволяє створювати високопродуктивні системи, ефективність яких суперкомп’ютерами, що дає можливість розв’язувати задачі великої розмірності з великими обсягами входних даних. Існує декілька методів створення розподілених комп’ютерних систем паралельних обчислень (РКСПВ): створення Grid-систем, створення кластерів, а також об’єднання обчислювальних узлів, які використовуються хазяївами. Останній підхід представляється більш ефективним, оскільки не потребує осібних матеріальних затрат і не потребує повного відчуждення ресурсів обчислювального узла від власника, як це відбувається при створенні кластерів.

При останньому підході РКСПВ представляє собою об’єднання деякої кількості гетерогенних обчислювальних узлів (ВУ), об’єднаних між собою каналами зв’язку, а також один головний обчислювальний уzel, який виконує функції управління остальными обчислювальними узлами системи.

Для розв’язання задачі великої розмірності необхідно обирати спосіб її розв’язання. Найбільш ефективним є спосіб декомпозиції основної задачі на деяку кількість атомарних задач, кожна з яких представляє собою некий математичний алгоритм, який можливо реалізувати і виконати паралельно.

Кожна атомарна задача обладає власними характеристиками, входними та вихідними даними.

2 ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННЫХ НЕЙРОННЫХ СЕТЕЙ В ЗАДАЧЕ УПРАВЛЕНИЯ РЕСУРСАМИ

Для розв’язання будь-якої атомарної задачі необхідно обирати з усього множества ВУ один або декілька ВУ, на яких виконання задачі займето мінімальне час.

Существует декілька способів управління задачами в розподілених комп’ютерних системах: використання економічної моделі, упреждающее планирование, використання первого свободного ресурса. Все ці способи являються неефективними, по-

скольку задача оцінювання задання віддається користувачу, або оцінювання не проводиться вовсе, чо не дозволяє ефективно управління загруженостю системи та підвищує її ефективність.

Процес вибора обчислювальних узлів був зведений до розв’язання задачі оцінювання атомарного задання по критерію необхідних ресурсів, а також оцінювання ВУ по критерію надійності ресурсів.

Предлагается використовувати іскусственні нейронні мережі для розв’язання задачі оцінювання атомарних заданий по критерію необхідних ресурсів, для оцінювання обчислювальних узлів по критерію предполаганих ресурсів також було виконано використання іскусственных нейронных мереж.

Для розв’язання задачі оцінювання атомарних заданий по критерію необхідних ресурсів всі задання, решаміть РКСПВ, були розділені на певну кількість класів, в кожному з яких були виокремлені еталонні алгоритми.

Для оцінювання кількості ресурсів були виокремлені наступні параметри заданий, які найбільше впливають на кількість необхідних ресурсів: розмірність входного та вихідного вектора задання, порядок входних та вихідних даних, приоритет задання, клас задання. Значення цих параметрів подаються на вхід нейросеті. Оцінювання проводиться за 4 параметрами: коефіцієнт процесорної потужності, коефіцієнт операційної пам’яті, коефіцієнт каналу зв’язку, коефіцієнт надійності. Значення цих параметрів отримуємо на виході нейросеті.

Для кожного еталонного алгоритму було визначено кількість ресурсів необхідних для виконання за мінімальний час. На основі аналізу потребності в ресурсах еталонних алгоритмів формуються обучаючі выборки для нейросеті підсистеми оцінювання заданий.

Схема нейронної мережі оцінювання підзадач представлена на рис. 1.

В результаті навчання була отримана нейронна мережа, яка дозволяє оцінювати кількість ресурсів необхідних для розв’язання будь-якої атомарної задачі в залежності від значення параметрів задання.

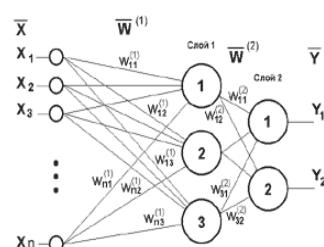

Рисунок 1 – Схема нейронної мережі оцінювання підзадач

Оценивание ресурсов предоставляемых вычислительными узлами системы проводится по тем же 4 параметрам, по которым проводится оценка ресурсов необходимых для решения задачи. Оценивание проводится с помощью искусственный нейронных сетей, в результате чего каждый вычислительный узел получает коэффициент соответствия данному атомарному заданию. Диапазон коэффициентов от 0 до 1.

После оценивания каждого атомарного задания и получения коэффициентов соответствия вычислительных узлов производится выбор минимального количества вычислительных узлов суммарный коэффициент соответствия, которых наиболее близок к 1. После чего задание разбивается на определенное количество частей, которые рассылаются на выполнение на вычислительные узлы.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С целью повышения эффективности использования вычислительных ресурсов в распределенных компьютерных системах в работе решена актуальная задача управления загруженностью вычислительных узлов при помощи нейронных сетей.

Применение нейронных сетей позволяет избежать сложной процедуры оценивания необходимого количества ресурсов алгоритмическими способами и макси-

мально уменьшить время, необходимое для оценивания задач.

Используя такой способ оценивания, представляется возможным получить оценку количества ресурсов, необходимых для выполнения заданий каждого класса, основываясь только на их описании и анализе их данных.

Научная новизна работы заключается в том, что впервые предложен метод оценивания заданий по критерию необходимых ресурсов, что позволяет избежать сложной процедуры оценивания ресурсоемкости.

Надійшла 2.03.07

Розробка диспетчера розподіленої комп'ютерної системи на основі нейронних мереж персепtronного типу дозволила спростити процес управління ресурсами розподіленої комп'ютерної системи завдяки запропонованій системі оцінювання задач по критерію необхідних ресурсів. Використання нейронних мереж дозволяє скратити час оцінювання і підвищити точність оцінки, що дозволить більш точно вибрати обчислювальні ресурси, на яких буде виконуватися задача.

Development of the manager of the distributed computer system on a basis of perceptron-like neural networks allowed to simplify managerial process of resources of the distributed computer system due to the offered system of estimating tasks by criterion of necessary resources. Using neural networks allows to reduce time and to increase accuracy of a rating which will allow to choose more precisely computing resources on which tasks will be solved.

УДК [007:572. 788]. 001.57

А. В. Савельев

ОБЗОР ИЗОБРЕТЕНИЙ В ОБЛАСТИ НЕЙРОКИБЕРНЕТИКИ И НЕЙРОМОДЕЛИРОВАНИЯ¹

В статье кратко представлены результаты некоторых работ по направлениям нейрокибернетики и нейрокомпьютеров, проводимых автором с 1977 г., с позиций воплощения их в ряд изобретений, защищенных авторскими свидетельствами и патентами. К этим направлениям относятся: исследование волнового проведения по дендритам, дендропроцессоры; динамическое моделирование нервной системы; изучение циклов в нервной системе и реверберационных моделей; исследование посттетанической потенциации и механизмов памяти; исследование хаотических режимов в нейронах и нейросетях; изучение нейронной логики; исследование механизмов кодирования информации в нервной системе; моделирование явлений пессимума и трансформации ритма; разработка и применение нейросетевой концепции нейрона.

ВВЕДЕНИЕ

Весьма отрадным событием последнего времени можно считать появление аналитических обзоров изобретений в области нейрокибернетики таких, например, как обзор г. С. А. Субботина, опубликованный в сборнике докладов на IV Всероссийской НТК «Нейроинформатика-2002», т. 1, стр. 48–54. Патентные исследования в области отечественной нейрокибернетики очень нужны и чрезвычайно полезны, поскольку открывают доступ научному сообществу к ценнейшей кладовой достижений нейрокибернетики, не только

1. Работа выполнена при финансовой поддержке РФФИ (грант № 04-06-80460) и РГНФ (грант № 04-03-00066а).

© Савельев А. В., 2007